

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde gerçekleştirilen **DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi**, Türkiye'nin bölgesel bazlı ilk güven göstergelerinden biri oldu. DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi ile Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların mevcut durumları ve gelecek beklentileri analiz edilecek.

Doğu Karadeniz'in turizm sektörü 8 aydır gözlem altında:

DOKA ve TEPAV işbirliğinde gerçekleştirilen DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi, Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmalara uygulanmaktadır. Bu kapsamda 250 firma ile her ay yüz yüze anketler yapılmaktadır. Firmalar ile ocak ayında yapılan ilk görüşmelerin ardından sekizinci dönem görüşmeleri ağustos ayında yapılmıştır. Turizm Sektörü Güven Endeksi sonuçları, her ayın beşinci iş günü Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı ve TEPAV internet sayfalarında açıklanacaktır.

Turizm Sektörü Güven Endeksi nasıl hesaplanıyor:

Turizm Sektörü Güven Endeksi, ankette yer alan “geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?”, “geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?” ve “gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?” sorularına verilen yanıtların balanslarının ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

Balans değeri, sorulara olumlu cevap verenler ile olumsuz cevap verenlerin farkı alınarak hesaplanmaktadır.

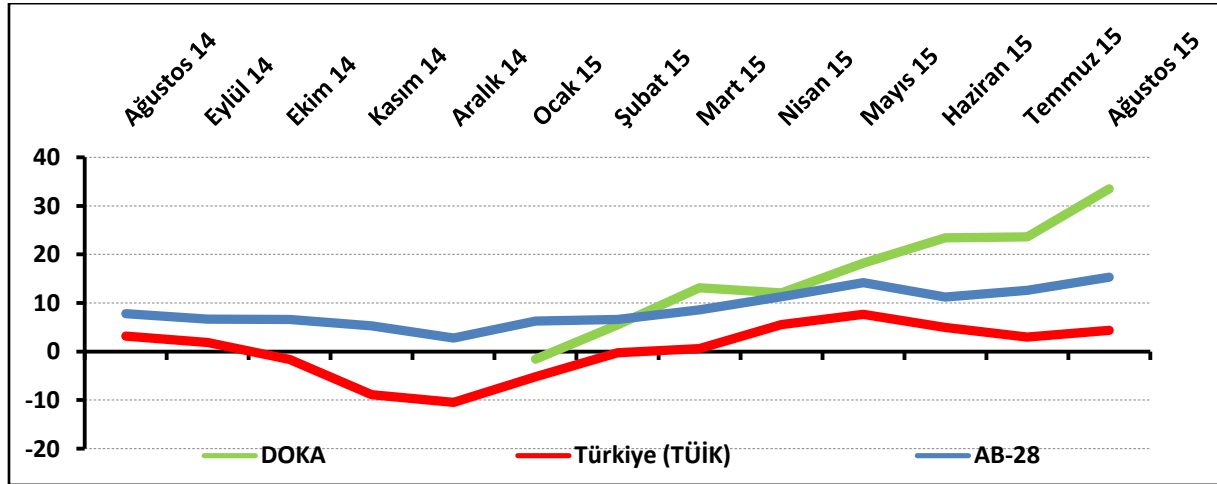
DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi, 4 aydır yükseliyor:

Ağustos 2015'te DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi, bir önceki aya göre 9,9 puan yükselerek 33,5 puan değerini aldı.

Türkiye genelini temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi, Ağustos 2015'te bir önceki aya göre 1,4 puan yükselerek 4,4 puan değerini aldı. AB-28'i temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi ise Ağustos 2015'te bir önceki aya göre 2,7 puan yükseldi ve 15,3 puan değerini aldı.

DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi, ağustos ayında hem Türkiye'den hem AB'den daha iyi performans sergiledi. Endeksin bir önceki aya göre yükselmesinde geçtiğimiz 3 aya göre işlerdeki artış ve şirketlerin verdiği hizmetlere olan talepteki artış etkili olmuştur.

Şekil-1. Turizm Sektörü Güven Endeksi karşılaştırılması* (Ağustos 2014 – Ağustos 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-1. DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi*

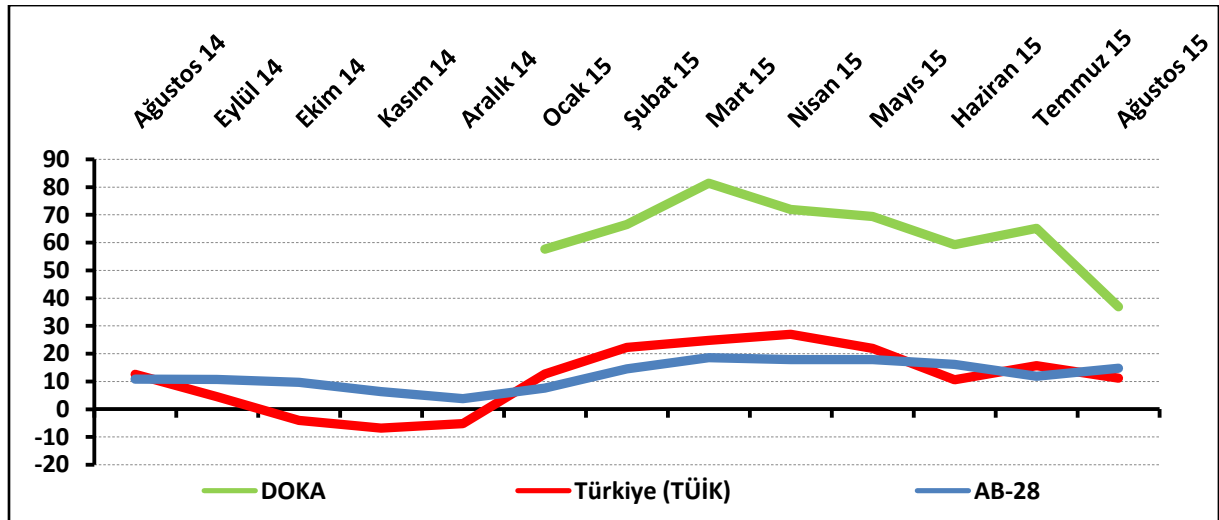
%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-1,6	5,5	13,1	12,1	18,2	23,4	23,6	33,5				

Doğu Karadeniz turizm sektörünün yüzde 57'si önümüzdeki dönemden umutlu:

Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisinin denge değeri, Ağustos 2015'te bir önceki aya göre 28,2 puan düşerek 36,9 puan değerini aldı. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi bir önceki aya göre hem Doğu Karadeniz'de hem de Türkiye genelinde düştü. Ağustos ayında DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi, Türkiye genelinden ve AB-28'den daha iyi performans sergiledi.

Ağustos 2015'te Doğu Karadeniz'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 57,4'ü önümüzdeki 3 ayda verdikleri hizmetlere olan talepte artış beklerken, talepte düşme bekleyenlerin oranı yüzde 20,5 düzeyinde oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı) (Ağustos 2014 – Ağustos 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

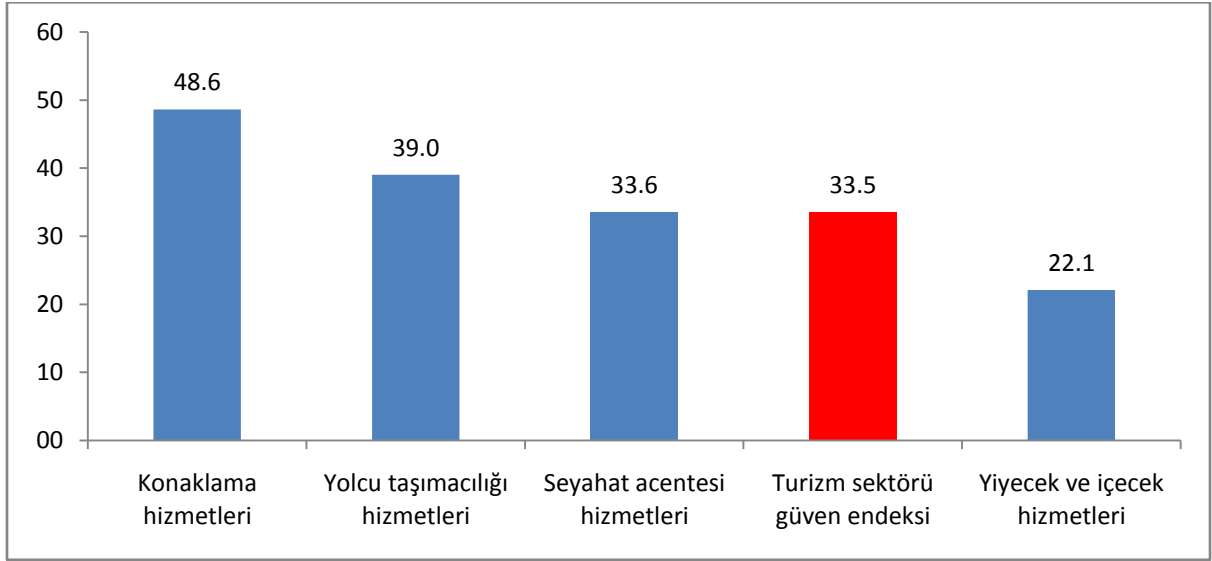
Tablo-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	57,7	66,5	81,4	71,9	69,4	59,3	65,1	36,9				

Ağustos ayının lideri konaklama hizmetleri sektörü oldu:

Doğu Karadeniz’de turizm sektörüne alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Ağustos ayında “konaklama hizmetleri” sektörünün en iyi performansı sergileyen sektör olduğu görüldü. Bu sektörü, “yolcu taşımacılığı hizmetleri” ve “seyahat acentesi hizmetleri” sektörleri takip etti. Bu üç sektör, turizm sektörü güven endeksinden daha yüksek değer aldı. “Yiyecek ve içecek hizmetleri” alt sektörü ise turizm sektörü güven endeksinden daha düşük değer aldı.

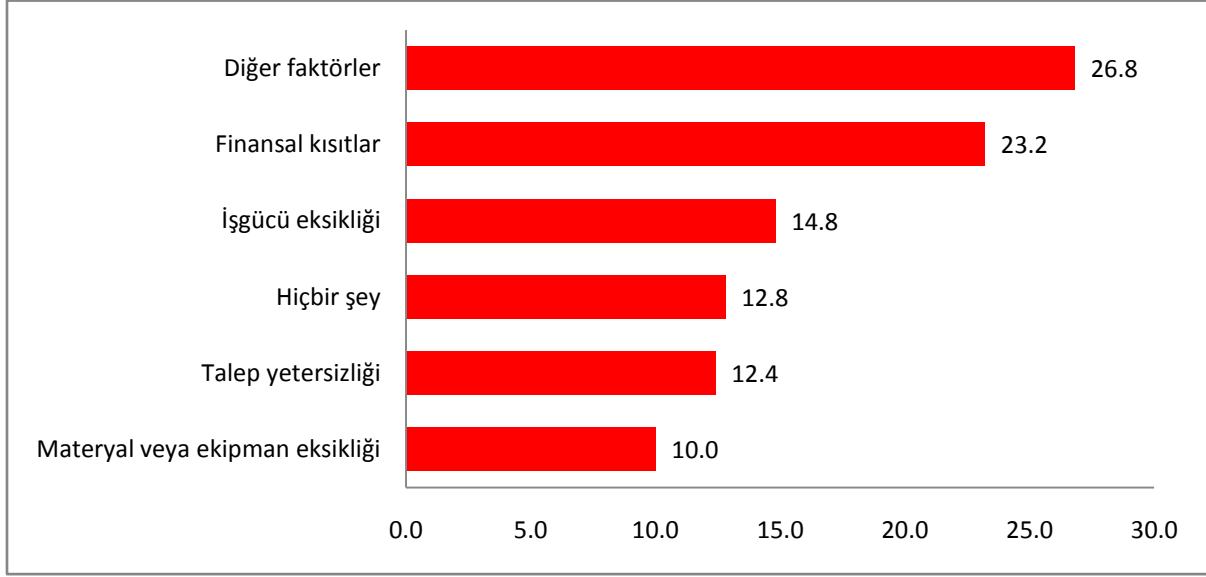
Şekil-3. Ağustos 2015’te alt sektörler bazında endeks değerlerinin karşılaştırması (puan)

Turizm sektöründeki firmaların yüzde 23'ü finansal kısıtlardan şikâyet ediyor:

Ağustos ayında turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 26,8'i faaliyetlerini kısıtlayan temel etmenin “diğer faktörler” olduğunu dile getirmiştir. Firmaların yüzde 23,2'si finansal kısıtların, yüzde 14,8'i işgücü eksikliğinin, yüzde 12,4'ü talep yetersizliğinin ve yüzde 10'u da materyal veya ekipman eksikliğinin faaliyetlerini kısıtladığını vurgulamıştır. Faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şeyin olmadığını ifade edenlerin oranı ise yüzde 12,8 olmuştur.

Şekil-4. Ağustos 2015'te faaliyetleri kısıtlayan temel etkenler (puan)

DOKA turizm sektörü gelecek dönemden umutlu:

DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi ve Türkiye genelini temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi sorular bazında karşılaştırıldığında, Doğu Karadeniz’in ağustos ayında gelecek beklentilerinde Türkiye’ye göre daha iyi bir performans sergilediği görülmüştür. Doğu Karadeniz turizm sektöründe bir önceki aya göre “gelecek 3 aydaki hizmetlere olan talepte”, “gelecek 3 aydaki toplam çalışan sayısı ve hizmetlerin fiyatlarında” düşüş olduğu, kalan göstergelerin tamamında ise bir önceki aya göre artış yaşandığı tespit edilmiştir.

Tablo-3. Soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	DOKA Temmuz 15	DOKA Ağustos 15	Bir önceki aya göre değişim Ağustos 2015	Türkiye (TÜİK) Ağustos 2015
Geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?	-6,6	28,0	34,6	1,7
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?	12,3	35,6	23,3	0,4
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	65,1	36,9	-28,2	11,1
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısı nasıl değişti?	12,4	22,3	9,9	-2,7
Gelecek üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	30,3	0,8	-29,5	1,0
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlerin fiyatlarının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	43,4	8,8	-34,6	3,6
Geçen yılın aynı dönemine göre iş hacminizde (hizmet satışlarınızda) nasıl bir gelişme oldu?	-10,7	21,5	32,2	